

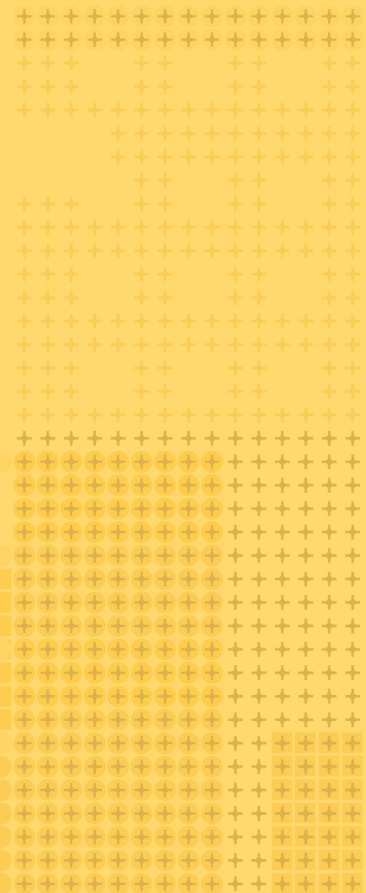
Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Institutul pentru
Politici și Reforme
Europene

Analiza achizițiilor publice în satul Talmaza 2019 - 2020

Proiectul este cofinanțat de Uniunea Europeană și Konrad Adenauer Stiftung e.V.

Notă de limitare a responsabilității

Această publicație a fost elaborată în cadrul proiectului „Informează, abilitază și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova”, care este implementat de Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, în calitate de partener principal, în consorțiu cu Fundația Konrad Adenauer (KAS, Germania), Centrul pentru Studii Est-Europene (CSEE, Lituania) și Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE). Proiectul este cofinanțat de Uniunea Europeană și Fundația Konrad Adenauer. Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reprezintă neapărat punctele de vedere ale Uniunii Europene și Fundației Konrad Adenauer.

Achizițiile publice în satul Talmaza 2019-2020

În cadrul proiectului *Informează, abilitază, și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova* a fost efectuată o analiză a achizițiilor publice locale pentru anii 2019-2020.

Unul dintre scopurile acestui exercițiu de analiză a fost evaluarea principiilor generale care stau la baza cheltuielilor publice: competiția între companii, tratamentul egal și nediscriminatoriu al participanților, transparență și integritate în organizarea achizițiilor și utilizarea eficientă a fondurilor publice. Documentul prezintă datele principale ale achizițiilor efectuate de către primăria din Cantemir, dar și problemele și provocările cu care se întâlnește primăria în organizarea procesului de achiziții publice.

Documentul nu examinează legalitatea și corectitudinea procedurilor de achiziții și nu a avut drept scop identificarea eventualelor acte de corupție.

I. Date Generale

În anul 2019 au fost organizate 2 achiziții publice în valoare de ~ 1,9 milioane lei, iar în anul 2020 a fost desfășurată doar o achiziție publică în valoare de ~ 811 mii lei.

Tabelul 1. Achizițiile publice din 2019 și 2020

Anul	2019	2020
Lucrări de reparație a îmbrăcăminte rutiere		810 802 lei
Diverse produse alimentare	527 815 lei	
Lucrări de reparație a drumului local	1 360 381 lei	
TOTAL	1 888 196 lei	810 802 lei

Singura procedură de achiziții utilizată a fost după cel mai mic preț. Ponderea contractelor de achiziție după obiectul achiziției:

- Produse alimentare - 20%
- Lucrări de reparație a drumurilor - 80%

II. Reparația drumurilor în localitate

În perioada 2019-2020, primăria a organizat 2 licitații pentru reparația drumurilor din localitate: una în 2019 (1 360 381 lei) și una în 2020 (810 802 lei). Ambele licitații au constat dintr-un singur lot la care a participat 4, respectiv 3 companii.

În 2019 a câștigat compania „Group One SRL” atribuindu-se 770 mii lei din 811 mii bugetați. Iar în 2020 a câștigat compania „Autocaravana”, atribuindu-se suma de 1,07 milioane lei din 1,36 bugetați.

III. Produsele alimentare pentru grădiniță

Primăria a făcut o achiziție pentru procurarea produselor alimentare pentru copii, cu 7 loturi. Pentru toate loturile, numărul participanților este de 3 sau 4 participanți. Una din ofertele cu cel mai mic preț a fost refuzată. Câștigători au fost desemnate 3 firme, cu următoarele sume atribuite:

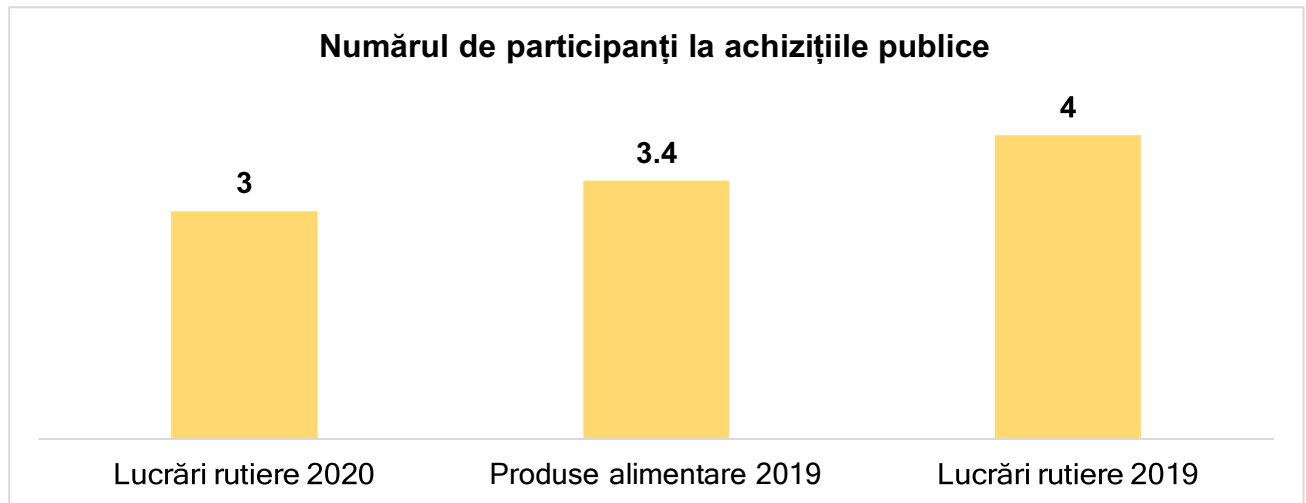
Schiopu Ludmila	85 114 lei
Bestpartner	314 104 lei
Alim Total	42 100 lei

Analizând achizițiile produselor alimentare din 2019, unele diferențe de preț între oferta câștigătoare și a doua ofertă au variat între 1 leu și 8000 lei.

IV. Gradul de concurență a achizițiilor publice

Numărul de achiziții publice (trei) este unul destul de redus pentru a putea trage concluzii definitive privind gradul de competiție.

Figura 1.

V. Transparența achizițiilor publice

Durata medie pentru depunerea ofertelor la achizițiile publice lansate de primărie este cuprinsă între 12-14 zile.

Totodată, primăria satului Talmaza utilizează parțial pagina web pentru publicarea informațiilor de interes public privind achizițiile publice la nivel local. La rubrica *Achiziții publice* este publicat doar Planul de achiziții publice 2020, ce conține și informația cu privire la achizițiile de valoare mică. **Suma totală a achizițiilor de valoare mică constituie 2,7 milioane lei.**

Alte informații relevante nu sunt făcute publice:

- Componenta grupului de lucru pentru achiziții
- Anunțurile de participare la licitație
- Anunțurile de intenție
- Rezultatele achizițiilor publice
- Contractele atribuite
- Rapoartele de monitorizare
- Planurile de achiziții pentru anii anterior

O parte din datele listate mai sus sunt disponibile pe portalul www.e-licitatie.md, dar exercițiul de căutare nu este unul ușor și necesită timp adițional, dar și cunoașterea existenței acestor website-uri dedicate de către locuitori sau alte persoane interesate.

Astfel, **lipsa unei centralizări** a informației pe site-ul web al primăriei privind achizițiile publice efectuate de către primărie îngreunează accesul cetățenilor, reprezentanților societății civile și a altor părți interesate și nu permite efectuarea unei analize comparative sau stabilirea unor tendințe la nivel local.

VI. Componenta grupurilor de lucru

Conform actelocale.gov.md, la nivelul primăriei din Talmaza a fost constituite două grupuri de lucru pentru achiziții:

- Grupul de lucru pentru „Lucrări de reparație a îmbrăcămintei rutiere”, constituit pe 15 iulie 2020, al cărui președinte este primarul satului. Grupul mai are alți 5 membri, toți consilieri locali. Altfel, lipsesc membri ai societății civile în componența grupului de lucru.

<https://actelocale.gov.md/ral/act/cu-privire-la-constituirea-grupului-de-lucru-pentru-achiziii-de-lucru-524864.html>

- Grupul de lucru pentru „Extinderea sistemului de iluminare stradală”, constituit pe 27 ianuarie 2020 al cărui președinte este primarul. Grupul de lucru are 8 membri, dintre care consilieri locali, contabilul șef și șeful ÎM Gospodăria Comunală Talmaza.

<https://actelocale.gov.md/ral/act/cu-privire-la-constituirea-grupului-de-lucru-424497.html>

VII. Concluzii și recomandări

1. Primăria Talmaza a avut achiziții (mari) relativ puține în ultimii 2 ani. Suma totală bugetată pentru cele 3 achiziții din 2019 și 2020 este de 2,7 milioane lei, dintre care s-a atribuit companiilor câștigătoare 2,2 milioane lei. Considerând numărul mediu de concurenți pentru achiziții, care actual este între 3-4 agenți economici, am putea face o presupunere rezonabilă că o competiție mai mare ar putea aduce și mai mari economii la buget.
2. Două din cele trei achiziții au fost făcute electronic, ceea ce este un bun pas către digitalizarea procesului, cu beneficiile aferente.
3. Cu toate acestea, recomandăm ca primăria Talmaza să publice pe canalele lor de comunicare cel puțin informații despre achizițiile mari. De asemenea, este indicat ca la început de an să fie publicat raportul pentru achizițiile din anul precedent, dar și planul pentru achiziții pentru anul curent. Actual este publicat doar planul de achiziții pentru 2020 pe pagina web a primăriei Talmaza.
4. Totodată, este important ca autoritatea să depună eforturi pentru includerea și reprezentărilor societății civile/coalitiei locale ca și membri cu drept de vot consultativ. Astfel, primăria poate face apel la cetățeni să aplice în grupul de lucru cu două zile până la data-limită de depunere a ofertelor (Articolul 14, alin.5 din legea 131/2015 privind achizițiile publice). Pe lângă transparentă, procesul achizițiilor publice este astfel și o modalitate de a implica cetățenii, crescând încrederea în autoritatea publică locală.

5. Pentru determinarea celei mai avantajoase oferte din punct de vedere economic, primăria din Talmaza a utilizat criteriul cel mai mic preț pentru toate achizițiile publice efectuate în ultimii 2 ani. Ar fi recomandabil ca să fie utilizate și alte criterii cum ar fi costul cel mai mic. Sunt multe bunuri care deși ar putea avea un preț inițial mai mare, totuși generează costuri mult mai mici pe întregul ciclu de viață. Un preț mai mic ar putea, dimpotrivă, însemna un cost mai mare la finalul vieții acelui bun. Luarea în considerare a aspectelor de mediu, de întreținere, de utilizare, de casare și reciclare este importantă atunci când dorim să creștem eficiența banului public și durabilitatea achizițiilor publice.